УДК 330.341.1

DOI: <https://doi.org/10.32847/business-navigator.60-10>**Старченко Г.В.**доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління та менеджменту організацій
*Національний університет «Чернігівська політехніка»***Starchenko Grygoriy**Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Public Administration
and Organizations' Management
*Chernihiv Polytechnic National University***ПРЕДМЕТНЕ ПОЛЕ ТЕОРІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ:
ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД****Старченко Г.В. Предметне поле теорії інноваційного розвитку: проєктно-орієнтований підхід.**

У статті наведено наукові підходи до розуміння змісту основних понять та категорій предметного поля теорії інноваційного розвитку. Встановлено, що інтеграція економіки в сучасний глобалізований інноваційний простір забезпечується своєчасністю отримання результатів від активного використання знань, компетенцій, інформації, інновацій. Зазначене обумовило поширення проєктного підходу на сферу загальноекономічних процесів та обґрунтування проєктно-орієнтованого управління інноваційним розвитком національної економіки як необхідного теоретичного базису управління національним господарством. Запропоновано розширити понятійно-категоріальний апарат інноваційної теорії в контексті інноваційного розвитку та управління ним, а саме: поглиблено трактування поняття «інноваційний розвиток»; надано авторське трактування понять «проєктно-орієнтований інноваційний розвиток». Доведена необхідність застосування проєктно-орієнтованого підходу до управління національним господарством як ефективного інструменту узгодження цілей та забезпечення необхідного синергетичного ефекту практичної реалізації результатів інноваційної діяльності.

Ключові слова: інновація, розвиток, інноваційний розвиток, механізм управління інноваційним розвитком, проєктно-орієнтований підхід.

Старченко Г.В. Предметное поле теории инновационного развития: проектно-ориентированный

подход. В статье представлены научные подходы к пониманию содержания основных понятий и категорий предметного поля теории инновационного развития. Установлено, что интеграция экономики в современное глобальное инновационное пространство обеспечивается своевременностью получения результатов активного использования знаний, компетенций, информации, инноваций. Это в свою очередь обусловило распространение проектного подхода на сферу общеэкономических процессов и обоснование проектно-ориентированного управления инновационным развитием национальной экономики как необходимого теоретического базиса управления национальным хозяйством. Предложено расширить понятийно-категориальный апарат инновационной теории в контексте инновационного развития и управления им, а именно: углублена трактовка понятия «инновационное развитие»; предоставлена авторская трактовка понятий «проектно-ориентированное инновационное развитие». Доказана необходимость применения проектно-ориентированного подхода к управлению национальным хозяйством как эффективного инструмента согласования целей и обеспечения необходимого синергетического эффекта практической реализации результатов инновационной деятельности.

Ключевые слова: инновация, развитие, инновационное развитие, механизм управления инновационным развитием, проектно-ориентированный подход.

Starchenko Grygoriy. Subject field of the theory of innovative development: project-oriented approach.

The article presents scientific approaches to understanding the content of the main concepts and categories of the subject field of the theory of innovative development. It is emphasized that the innovative way of development of the national economy is the key to its competitiveness and improving the welfare of the population. Project-oriented management plays an important role in the innovative development of the national economy. This management represents a new technology and organizational culture. It allows to move from individual projects and programs through project-oriented economic entities to a project-oriented economy. Universal capabilities of project activity allow us to recognize project-oriented management as a promising tool not only for solving current economic problems, but also for managing the innovative development of the national economy. It is established that the integration of the economy into the modern global innovation space is ensured by the timely receipt of the results of the active use of knowledge, competencies, information, and innovations. This, in turn, led to the extension of

the project approach to the sphere of general economic processes and the justification of project-oriented management of innovative development of the national economy as a necessary theoretical basis for managing the national economy. It is proposed to expand the conceptual and categorical apparatus of innovation theory in the context of innovative development and management, namely: the interpretation of the concept of "innovative development" is deepened; the author's interpretation of the concepts of "project-oriented innovative development" is provided. The necessity of applying a project-oriented approach to national economy management as an effective tool for coordinating goals and ensuring the necessary synergistic effect of practical implementation of the results of innovative activities is proved. The controllability of the process of project-oriented management of innovative development of the national economy makes it necessary to develop a mechanism for achieving it.

Key words: innovation, development, innovative development, innovative development management mechanism, project-oriented approach.

Постановка проблеми. Нині у світі зростає пріоритетність у розвитку наукомістких, високотехнологічних, обробних і інфраструктурних галузей з мінімальним негативним впливом на навколишнє середовище. За прогнозами WEF 2020 [19], промислові політики світових лідерів формуватимуться з огляду на прагнення до технологічних переваг, що приведе до скорочення торговельних преференцій на придбання української продукції на світових ринках. Зазначене говорить про важливість посилення уваги до забезпечення інноваційного розвитку національної економіки, виробництва конкурентоспроможної за якістю і ціною високотехнологічної продукції. Інноваційний шлях розвитку національної економіки є запорукою її конкурентоспроможності та підвищення добробуту населення.

Глобалізаційні процеси, розвиток світової економіки та економічне зростання суб'єктів національної економіки неможливі без здійснення інноваційних процесів: пошуку та активного впровадження нових товарів, технологій, послуг, нових підходів до управління [11, с. 94].

Вагоме місце на інноваційному шляху розвитку національної економіки займає проектно-орієнтоване управління, яке як нова технологія та організаційна культура дозволяє перейти від окремих проєктів і програм через проектно-орієнтовані суб'єкти економіки до проектно-орієнтованої економіки. Універсальні можливості проектно-орієнтованої діяльності, дозволяють визнати проектно-орієнтоване управління перспективним інструментом не лише вирішення актуальних економічних проблем, а й інструментом управління інноваційним розвитком національної економіки [11, с. 91].

Успіх передових країн світу ґрунтується на інноваційній моделі сталого розвитку, яка реалізується на основі стратегічних планів, цільових програм та проєктів. Використання проектно-орієнтованого управління є глобальною тенденцією розвитку світової співдружності. В таких умовах сучасні методи та технології управління проєктами та їх застосування в управлінні інноваційним розвитком національної економіки набувають особливої актуальності.

Саме цей аспект проблеми створює для національної економічної системи важливий пласт теоретичних, методологічних та практичних проблем подальшого інноваційного розвитку, що спричиняє необхідність формування теоретичного підґрунтя реалізації інноваційного розвитку національної економіки та нових підходів в управлінні ним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження феномену інноваційного розвитку економіки, його специфічних рис та елементів зро-

били такі вчені, як Ф. Валента, Л. Водачек, М. Додгсон, В. Зомбарт, П. Ілляшенко, Д. Кокурин, М. Кондратьєв, Н. Лапін, А. Левінсон, Л. Лозовський, Д. Мессі, Х. Менш, С. Онишко, М. Портер, Б. Санто, Б. Твісс, Й. Шумпетер. Сучасна методологія проектно-орієнтованого управління викладена в працях закордонних та вітчизняних дослідників, таких як: С. Бушуєв, В. Вайсман, Д. ДеКарло, К. Кошкін, І. Мазур, Дж. Тернер, А. Товб, Г. Ципес, В. Шапіро, Ф. Ярошенко та інші.

Вказані науковці заклали значний фундамент, що дає змогу розвинути основні теоретичні положення інноваційного розвитку національної економіки. Разом із тим, відкритим залишається питання поширення проектно-орієнтованого підходу на практичні процеси досягнення цілей інноваційного розвитку національної економіки. Це зумовлює подальші дослідження предметного поля теорії інноваційного розвитку з точки зору проектно-орієнтованого підходу.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є розкриття специфіки предметного поля теорії інноваційного розвитку національної економіки на засадах проектно-орієнтованого підходу.

Виклад основного матеріалу. Вперше термін «інновація» був використаний відомим вченим економістом Й. Шумпетером, який розвив теорію М. Туган-Барановського та його учня М. Кондратьєва. Семантика економічної дефініції «інновація» постійно перебуває у процесі розвитку, вона доповнюється певними аспектами, що враховують властивості та потреби поточного періоду розвитку.

З позицій лінгвістики, як тлумачить онлайн-словник Merriam-Webster, термін «інновація» (з англ. – *innovation*, що утворене з лат. *novatio* – нове та англ. *in* – в або введення), означає введення чогось нового, нова ідея, метод або пристрій, новинка (пер. з англ.) [17]. Філософське тлумачення інновації зводиться до продукування нових знань, здатності бачити нові проблеми, шляхи, засоби їх рішення, цілеспрямоване впровадження в існуючу практику того чи іншого нововведення, завдяки якому відбуваються позитивні зміни і досягається необхідний ефект. У соціології – це процес впровадження елементів однієї культури в іншу, соціально-культурний процес, який сприяє закономірним, різноманітним трансформаціям соціуму. В психології – це нова, створена духовна, психічна реальність, сутність якої вступає у певну суперечність з наявною традицією [15]. З технічної точки зору інновація є впровадженням нової технології. В економіці інновації являють собою інтелектуальні вкладення в нематеріальні активи, що забезпечують розвиток і під-

вищення конкурентоспроможності національної економіки. З позиції проєктно-орієнтованого управління інновацію можна визначити як кінцевий результат проєкту, який використовується в практичній діяльності, що одержав втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту/процесу, який реалізується на ринку [6].

Економічна категорія «інновація» є досить складною за змістом і трактується різними дослідниками не однозначно. Для розкриття сутності цієї категорії доцільно виокремити відомі підходи до її розуміння: еволюційний підхід (враховуються етапи розвитку сучасної теорії інновацій); багатовимірний підхід (інновація розглядається як система, зміна, процес, результат) [14, с. 1].

Використовуючи багатовимірний підхід до визначення поняття «інновація» основні підходи до її визначення можна систематизувати залежно від об'єкта і предмета дослідження як:

- науку (К. Маркс, А. Кругліков, Б. Райзберг, Л. Лозовский) – розгляд інновації як наукового підходу який є рушійною силою перетворення нових знань в матеріальний винахід, завдяки якому автор інновації здобуває переваги над конкурентами;
- систему (В. Дубічинський, О. Князева) – взаємопов'язана сукупність взаємодіючих суб'єктів і об'єктів інноваційної діяльності;
- процес (Б. Твісс, Х. Хауштайн, Т. Брайан, Б. Санто, В. Раппопорт, С. Валдайцев та ін.) – сукупність дій, що відбуваються у процесі створення і реалізації інновацій;
- функцію (А. Борисов, Н. Лапін) – діяльність із перетворення нової ідеї в інноваційний продукт;
- зміну (Й. Шумпетер, Ф. Валента, Ю. Яковець, Л. Водачек, Д. Кокурин та ін.) – якісні зміни в системі які призводять до нового її стану;
- результат (А. Левінсон, С. Бешелев, Ф. Гурвич, Р. Фатхутдінов, Е. Уткін, С. Ілляшенко, О. Прокопенко та ін.) – кінцевий результат впровадження нововведення з метою істотної зміни системи.

Філософське тлумачення поняття «розвиток» значиме, що науковий пошук має відбуватися із застосуванням основоположних принципів діалектики. Тобто, в процесі розвитку відбуваються перетворення об'єктивної реальності в процесі її існування. Так, філософський енциклопедичний словник трактує розвиток як незворотну, направлену, закономірну зміну матеріальних та ідеальних об'єктів, акцентуючи на тому, що тільки одночасна присутність всіх цих відзнак вирізняє розвиток з-поміж інших змін [13].

Риси інноваційної фази економічного розвитку в країнах з розвинутою промисловістю почали проявлятися з початком науково-технічної революції у другій половині ХХ століття, коли економічні відносини в інноваційній сфері розпочали набувати атрибутів домінуючого фактору розвитку економічної системи, яка перетворюється в інноваційну економічну систему, або, в економіку інноваційного типу.

У зв'язку з цим, дослідження значення та походження терміну «інноваційний розвиток» засвідчує, що залежно від природи якісних змін у поведінці системи дослідники вживають споріднені поняття для надання йому додаткових рис чи вектору змін в системі, такі як «еволюція», «революція», «прогрес», «трансформація», «модернізація».

Розвиток характеризується циклічністю, хвилеподібною динамікою, повтором певних фаз та типів

господарського устрою. Така періодизація розвитку трапляється в певному часовому інтервалі й виділяється хвилеподібною динамікою, коли фази циклу утворюють зміни у розвитку економічної системи. При цьому, на думку Й. Шумпетера, періоди нерівноважного стану, є потрібним середовищем для начала реорганізації структури системи із застосуванням групової взаємодії підприємців, що забезпечує створення ефективних форм використання обмежених ресурсів [16, с. 157–158].

Зміни в економічній системі є обов'язковою властивістю її буття та окреслюються як попереднім розвитком, так і перспективою свідомого обрання альтернатив на майбутнє. Згідно з цим в економічній літературі розрізняють кілька моделей розвитку (табл. 1).

До основних чинників, що зумовлюють структурні перетворення в національній економіці України В. Гесць, відносить:

- загальні та специфічні чинники екзогенного характеру. Загальні визначають перебіг трансформаційних процесів, специфічні – зумовлюють вибір моделі розвитку;
- внутрішні та зовнішні по відношенню до країни, що визначають відповідний вибір програми дій – «шокової терапії» [12, с. 38–42].

Виконаний теоретичний аналіз дозволяє зробити висновок, що однозначної семантики та взаємозв'язків між висвітленими поняттями немає, а наявні синоніми методологічного апарату наукового аналізу закладають неточну невизначеність у контексті з'ясування суті інноваційного розвитку, що викликано наступними причинами:

- відсутнє належне розмежування між багатоманітними властивостями інноваційного розвитку, із-за існування безлічі дефініцій з однаковим змістом, але з різними формулюваннями, а також заниженою кореляцією базових понять з похідними від них;
- відсутнє чітке бачення, що для національної економіки ефективніше: інноваційний розвиток, модернізація, інноваційний тип чи інноваційна модель;
- з огляду на фактичну ситуацію в економіці та слабкий вплив сукупності базових та похідних понять на її підсистеми, в яких застосовуються згадані дефініції не встановлено який з напрямів може бути більш ефективним.

Таким чином, інноваційний розвиток це – перманентна, керована, направлена, закономірна зміна матеріальних і ідеальних об'єктів [9, с. 36].

С. Онишко трактує інноваційний розвиток як «несуча конструкція радикальних перетворень, що забезпечується інноваційною моделлю розвитку та втілена в ідеї соціально-економічного прогресу. Завдяки позитивним зрушенням у результаті інновацій, які зумовлюють економію на витратах, залученню внутрішніх ресурсів, ефекту мультиплікації реалізується стратегія модернізації. Такий розвиток поряд з наукою й технікою перетворює у джерело творчої й цілеспрямованої інноваційної діяльності всі сторони суспільного життя» [3, с. 49].

Інноваційний розвиток також розглядається як процес структурного вдосконалення національної економіки, що досягається переважно за рахунок практичного використання нових знань для зростання обсягів суспільного виробництва, підвищення якості суспільного продукту,

Основні моделі розвитку

Група моделей розвитку	Характеристика	Представник
– моделі розвитку, які ґрунтуються на концепціях еволюціонізму, стадійності розвитку, універсальності та загального прогресу	Ця група моделей отримала свою назву завдяки зазначеному в них поняттю розвитку як еволюційного процесу, що здійснюється під дією соціального прогресу, минаючи певні етапи розвитку економічної системи. У рамках цієї групи моделей поєднані різні теорії та концепції: марксистська, дезорганізованого капіталізму, постіндустріального суспільства, конвергенції, постмодернізму, модернізації тощо.	К. Маркс, С. Леш, Дж. Урр, Д. Белл, А. Турен, Дж. Гелбрейт, Ф. Фукуяма, Ж. Кондорсе, У. Ростоу та ін.
– моделі паралельного розвитку	В основу цих моделей покладено одночасність та синхронність можливого розвитку різних історичних форм господарювання. Моделі цієї групи знаходяться за рамками системних форм господарювання. Причиною появи цих моделей є обмеженість можливостей однолінійного розвитку. До цієї групи входять такі моделі: – дволінійного розвитку, яка зафіксує в ньому паралельне існування двох цивілізаційних гілок – західної і східної; – матричного розвитку – світ економіки.	Ф. Бродель, І. Валлерстайн
– цивілізаційні моделі розвитку	В цій групі моделей історичний процес розвитку розглядається вже не як монолінійне, поступальне сходження, а як поліцентричний нелінійний рух суттєво складнішої конфігурації. Осередком відповідних концепцій є цивілізація.	В. Р. Мірабо, Л. Гумільов, М. Данилевський, А. Тойнбі, О. Шпенглер

Джерело: узагальнено автором [2]

зміцнення національної конкурентоспроможності та прискорення соціального прогресу в суспільстві [5].

У межах даного підходу інноваційний розвиток трактується також як розвиток інноваційної системи, «як упорядкована сукупність елементів, що має ієрархію та структуру і спрямована на генерування та впровадження інновацій» [1, с. 32]. При цьому інноваційні системи, як наголошує автор, можуть існувати на рівнях підприємства, корпорації, галузей народного господарства [1, с. 32].

Інноваційний розвиток розглядають із двох точок зору:

- як засіб забезпечення стратегічної переваги економічної системи;
- як вид діяльності, продуктом якого є конкретні наукові, науково технічні й інші результати, які можуть використовуватися як основа нововведень в інших галузях національної економіки [10, с. 14].

Управління інноваційним розвитком – поняття, що розкриває зв'язок інноваційних змін та адаптації процесів управління економічними системами з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища. Такий розвиток охоплює різні сфери національної економіки зокрема: виробничу сферу, сферу послуг і інноваційну інфраструктуру.

Отже, узагальнюючи теоретичні позиції наведених досліджень, суть інноваційного розвитку економіки частіше за все розкривається шляхом створення її моделі за належних умов для випереджального розвитку високотехнологічних галузей, інформаційно-комунікаційних та інформаційних технологій. Разом з тим, на наше глибоке переконання, всі сектори народного господарства повинні розвиватися на інноваційній основі із застосуванням сучасної методології проектного менеджменту, саме тому через реалізацію проектно-орієнтованого підходу в управління інноваційним розвитком можуть бути досягнуті суттєві позитивні структурні трансформації в національній економіці.

Результати якісних трансформацій в національному господарстві є основою проектно-орієнтованого інноваційного розвитку економіки. Ці результати отримуються після завершення проектів інноваційного розвитку, які як система являють собою сукупність заходів, на виході якої є структурне вдосконалення національної економіки, досягнуте за рахунок практичного використання нових знань і інновацій.

Слід відмітити, що саме проектно-орієнтовані суб'єкти економіки відіграють роль головних драйверів у складі інноваційної інфраструктури та забезпе-

Рис. 1. Сутність інноваційного розвитку

Джерело: побудовано автором

ченні проектно-орієнтованого інноваційного розвитку [8, с. 55]. За своєю сутнісною характеристикою *проектно-орієнтований суб'єкт економіки* – це суб'єкт, який включає поряд з широким використанням методів проектного управління, організацію ведення бізнесу на основі інноваційних розробок. Відмінною ознакою таких суб'єктів є більш інтенсивне використання знань як джерела конкурентних переваг [4, с. 171]. Реалізуючи свої новаторські функції у створенні, поширенні та використанні інноваційних продуктів, проектно-орієнтований суб'єкт економіки сприяє досягненню цілей інноваційного розвитку.

Управління проектами на сьогодні є найбільш ефективною методологією впровадження інновацій [18]. Високий рівень інноваційної діяльності, забезпечення високих темпів розвитку наукоємних та високотехнологічних виробництв визначаються рівнем інноваційної активності суб'єктів економіки та ступенем розвитку проектно-орієнтованої діяльності. Таким чином, філософія проектного управління є базисом розбудови інноваційного розвитку суб'єктів національної економіки, а активізація проектно-орієнтованої діяльності та перехід до проектно-орієнтованих суб'єктів економіки є тенденціями розвитку світового бізнесу. Універсальні можливості проектно-орієнтованої діяльності, дають змогу визнати проектно-орієнтоване управління перспективним інструментом не лише вирішення актуальних економічних проблем, але й управління соціально-економічним розвитком національної економіки.

На основі розгляду семантики та логічних зв'язків предметного поля теорії інноваційного розвитку доцільно виокремити визначення такої дефініції як *проектно-орієнтоване управління інноваційним розвитком національної економіки* – це сукупність свідомих цілеспрямованих дій відповідних суб'єктів, що забезпечують перманентний процес послідовних трансформацій національної економіки, які детермінуються глобальними викликами та турбулентністю міжнародної взаємодії країн і супроводжуються ендегенними ста-

тичними та динамічними змінами (зростання обсягів суспільного виробництва, підвищення якості суспільного продукту, зміцнення національної конкурентоспроможності та прискорення соціального прогресу в суспільстві) в умовах суворих обмежень за витратами, термінами і якістю.

По суті – це такий тип розвитку економіки, який дозволяє їй досягати цілі проектів інноваційного розвитку, виробляти, реалізовувати продукти і послуги, які мають інноваційні властивості, завдяки наявному проектному потенціалу.

Висновки. Узагальнення теоретичних засад інноваційного розвитку економіки, та розкриття гносеологічного співвідношення між основними поняттями теорії інноваційного розвитку дало змогу визначити онтологічну сутність, природу проектно-орієнтованого управління інноваційним розвитком національної економіки та особливості функціонування проектно-орієнтованих суб'єктів економіки як драйверів її інноваційного розвитку. Критичне осмислення засадничих основ теорії інноваційного розвитку дозволило сформулювати авторську позицію щодо трактування змісту низки основних понять, розкриття семантики та логічних зв'язків між ними, що сприяло формуванню наукового підґрунтя для застосування проектно-орієнтованого підходу до управління інноваційним розвитком національного господарства задля скорочення технологічного відставання України від високорозвинених країн та необхідності її інтеграції у світовий інноваційний простір.

Доцільно акцентувати, що керованість процесом проектно-орієнтованого управління інноваційним розвитком національної економіки зумовлює необхідність розроблення механізму його досягнення. В основі такого механізму, особливо на рівні державного управління, повинна бути застосована методологія, орієнтована на реалізацію проектів інноваційного розвитку, створення умов для нарощення інноваційного потенціалу, що сприятиме інтеграції економіки України у світовий інноваційний простір.

Список використаних джерел:

1. Галиця І.О. Що ж таке інноваційний розвиток? *Економіка та держава*. 2003. № 10. С. 32–33.
2. Лукашевич М.П. Соціологія економіки. Київ : Каравела, 2009. 280 с.
3. Онишко С.В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку : монографія. Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. 434 с.
4. Павлова С.І. Проектно-орієнтовані організації як розвиток методів управління підприємством. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : економіка, управління та адміністрування*. 2016. № 4(78). С. 170–177. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/download/89514/85156>
5. Перспективи інноваційного розвитку України : зб. наук. ст. Сер. “Безпека економічних трансформацій”. Вип. 21 / за ред. Я.А. Жаліла. Київ : Альтерпрес, 2002. 82 с.
6. Старченко Г.В. Інноваційний потенціал національної економіки у контексті проектно-орієнтованого управління. *Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції*. 2018. № 30(19). Т. 1. С. 151–158.
7. Старченко Г.В. Інноваційний розвиток проектно-орієнтованих підприємств за євроінтеграційних процесів. Оцінка організаційної структури проектно-орієнтованого підприємства за критеріями якості. Інноваційно-інвестиційні напрями формування ефективної системи управління економікою за євроінтеграційних процесів : монографія / під заг. ред. І.В. Калінько. Київ : Кондор-Видавництво, 2014. С. 107–124.
8. Старченко Г.В. Механізми управління інноваційним розвитком підприємств національної економіки. Публічне управління та сучасний менеджмент в інформаційному суспільстві : колективна монографія / за заг. ред. О.В. Михайловської. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. С. 51–58.
9. Старченко Г.В. Модель проектно-орієнтованого управління інноваційним розвитком національної економіки. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 34–38.
10. Старченко Г.В. Організаційне управління інноваційним розвитком проектно-орієнтованих підприємств : монографія. Харків : Вид-во “Діса плюс”, 2015. 148 с.
11. Старченко Г.В. Проектний підхід та його вплив на інноваційний розвиток національної економіки в умовах глобалізаційних викликів. *Міжнародний науковий журнал “Інтернаука”*. Серія : “Економічні науки”. 2019. № 31. С. 110–118.

12. Трансформаційні процеси та економічне зростання в Україні / за ред. В.М. Гейця. Харків : Вид-во "Форт", 2003. 440 с.
13. Філософський енциклопедичний словник / за ред. В.І. Шинкарука. Київ : Абрис, 2002. 744 с.
14. Чайковская Н.В., Панягина А.Е. Сущность инноваций: основные теоретические подходы. *Современная экономика: проблемы, тенденции, перспективы*. 2011. № 4. С. 1–11.
15. Чумак О.В. Соціально-філософський аналіз поняття "інновація" та "інноваційна діяльність". *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2009. Вип. 36. С. 152–165.
16. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития. Москва : Директмедиа Паблишинг, 2008. 401 с.
17. Definition of INNOVATION. Merriam-Webster онлайн-словник : веб-сайт. 2019. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/innovation> (дата звернення: 27.03.2020).
18. George M.L., Works J., Watson-Hemphill K. Fast innovation. New York, London : McGraw-Hill, 2005. xvi, 335.
19. The World Economic Forum. Reports. URL: <https://www.weforum.org/reports> (дата звернення: 31.08.2020).

References:

1. Ghalycja I.O. (2003) Shcho zh take innovatsiinyi rozvytok? [What is innovative development?]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 10, pp. 32–33.
2. Lukashchych M.P. (2009) Sotsiologhiia ekonomiky [Sociology of economics]. Kyiv: Karavela. (in Ukrainian)
3. Onyshko S.V. (2004) Finansove zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku: monohrafiia [Financial support of innovative development: monograph]. Irpin: Natsionalna akademiia DPS Ukrainy. (in Ukrainian)
4. Pavlova S.I. (2016) Proektno-orientovani orhanizatsii yak rozvytok metodiv upravlinnia pidpriemstvom [Project-oriented organizations as the development of enterprise management methods]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu. Serii: ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, vol. 4, no. 78, pp. 170–177. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/download/89514/85156>
5. Zhalila Ya.A. (2002) Perspektyvy innovatsiinoho rozvytku Ukrainy: zb. nauk. st. Ser. "Bezpeka ekonomichnykh transformatsii". Vyp. 21 [Prospects for innovative development of Ukraine: coll. Science. Art. Ser. "Security of economic transformations". Vip. 21]. Kyiv: Alterpres. (in Ukrainian)
6. Starchenko G.V. (2018) Innovatsiinyi potentsial natsionalnoi ekonomiky u konteksti proektno-orientovanoho upravlinnia [Innovative potential of the national economy in the context of project-oriented management]. *Sotsialno-ekonomichnyi rozvytok rehioniv v konteksti mizhnarodnoi intehtatsii*, vol. 30, no. 19, pp. 151–158.
7. Starchenko G.V. (2014) Innovatsiinyi rozvytok proektno-orientovanykh pidpriemstv za yevrointehratsiinykh protsesiv. Otsinka orhanizatsiinoi struktury proektno-orientovanoho pidpriemstva za kryteriiamy yakosti. Innovatsiino-investytsiini napriamy formuvannia efektyvnoi systemy upravlinnia ekonomikoiu za yevrointehratsiinykh protsesiv: monohrafiia / pid zah. red. I.V. Kalinko [Innovative development of project-oriented enterprises in European integration processes. Assessment of the organizational structure of the project-oriented enterprise according to quality criteria. Innovative-investitsii napriamy formuvannia efektyvnoi systemy upravlinnia ekonomiky za yevrointegratsiinykh protsessiv: monohrafiia ed. I.V. Kalinko]. Kyiv: Kondor-Vydavnytstvo. (in Ukrainian)
8. Starchenko G.V. (2019) Mekhanizmy upravlinnia innovatsiinyim rozvytkom pidpriemstv natsionalnoi ekonomiky. Publichne upravlinnia ta suchasnyi menedzhment v informatsiinomu suspilstvi: kolektyvna monohrafiia / za zah. red. O.V. Mykhailovskoi [Mechanisms for managing the innovative development of enterprises of the national economy. Public management and modern management in the information society: a collective monograph / for general. ed. O.V. Mikhailovskaya]. Kyiv: Vydavnychiy dim «Kondor». (in Ukrainian)
9. Starchenko G.V. (2019) Model proektno-orientovanoho upravlinnia innovatsiinyim rozvytkom natsionalnoi ekonomiky. [Model of project-oriented management of innovative development of the national economy]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 7, pp. 34–38.
10. Starchenko G.V. (2015) Orhanizatsiine upravlinnia innovatsiinyim rozvytkom proektno-orientovanykh pidpriemstv: monohrafiia [Organizational management of innovative development of project-oriented enterprises: monograph]. Kharkiv: Vyd-vo "Disa plus". (in Ukrainian)
11. Starchenko G.V. (2019) Proektnyi pidkhid ta yoho vplyv na innovatsiinyi rozvytok natsionalnoi ekonomiky v umovakh hlobalizatsiinykh vyklykiv [Project approach and its impact on the innovative development of the national economy in the context of globalization challenges]. *Izhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka". Serii: "Ekonomichni nauky"*, no. 31, pp. 110–118.
12. Heits V.M. (2003) Transformatsiini protsesy ta ekonomichne zrostannia v Ukraini [Transformation processes and economic growth in Ukraine]. Kharkiv: Vyd-vo "Fort". (in Ukrainian)
13. Shynkaruk V.I. (2002) Filosofskiy entsyklopedychnyi slovnyk / za red. V.I. Shynkaruka [Philosophical encyclopedic dictionary]. Kyiv: Abrys. (in Ukrainian)
14. Chaikovskaia N.V., Panahyna A.E. (2011) Sushchnost ynnovatsyi: osnovny teoretycheskye podkhodi [The essence of innovations: basic theoretical approaches]. *Sovremennaiia ekonomika: problemy, tendentsyy, perspektivy*, no. 4, pp. 1–11.
15. Chumak O.V. (2009) Sotsialno-filosofskiy analiz poniattia "innovatsiia" ta "innovatsiina diialnist" [Socio-philosophical analysis of the concept of "innovation" and "innovative activity"]. *Humanitarnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, no. 36, pp. 152–165.
16. Shumpeter Y.A. (2008) Teoriya ekonomicheskogo razvitiya [Economic development theory]. Moskva: Direktmedia Publishing. (in Russian)
17. Definition of INNOVATION. Merriam-Webster. 2019. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/innovation> (accessed 27 March 2020).
18. George M.L., Works J., Watson-Hemphill K. (2005) Fast innovation. New York, London: McGraw-Hill, 2005. xvi, 335.
19. The World Economic Forum. Reports. URL: <https://www.weforum.org/reports> (accessed 31 August 2020).